

10. 10. 2006

ID: 43815

Pohledávka za podstatou

Byla-li exekucním titulem přiznána pohledávka proti správci konkursní podstaty a jde-li o pohledávku za podstatou, je při nařízení výkonu rozhodnutí podle tohoto exekučního titulu pasivně legitimován úpadce.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 613/2004, ze dne 30.9.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci výkonu rozhodnutí oprávněné E. spol. s r.o., zastoupené advokátem, proti povinné JUDr. Z. K., pro 24.177 Kč, prodejem movitých věcí, o dovolání povinné proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. září 2003, č.j. 10 Co 672/2003-35, tak, že usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 9. 2003, č.j. 10 Co 672/2003-35, a usnesení Okresního soudu v Litoměřicích ze dne 17. 7. 2002, č.j. E 775/2002-13, se zrušují a věc se vrací okresnímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Ve výroku uvedeným rozhodnutím krajský soud potvrdil usnesení ze dne 17. 7 2002, č.j. E 775/2002-13, kterým okresní soud nařídil výkon rozhodnutí k vydobytí pohledávky 24.117,- Kč a nákladů výkonu rozhodnutí 4.710,- Kč a zamítl návrh co do 60,- Kč. Odvolací soud uzavřel, že povinná je v souzené věci pasivně legitimována, neboť oběma podkladovými rozhodnutími byla povinnost zaplatit oprávněné náklady nalézacího řízení uložena jí.

Rozhodnutí odvolacího soudu napadla povinná dovoláním, jehož přípustnost opřela o ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „o.s.ř.“), a důvodnost dovozuje z ustanovení § 241a odst. 2 písm. b/ o.s.ř. Namítá nedostatek pasivní legitimace, neboť v nalézacím řízení vystupovala jako správkyň konkursní podstaty úpadce společnosti W., spol. s r.o., a proto je povinnou osobou ve vykonávacím řízení tato společnost. Dále namítá, že vykonavatelka při soupisu věcí sepsala věci, jejichž hodnota značně přesahuje pohledávku věřitele. Z uvedených důvodů navrhla, aby dovolací soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) nejdříve posuzoval, zda je dovolání přípustné.

Podle ustanovení § 236 odst. 1 o.s.ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Je-li napadeným rozhodnutím - jako v projednávaném případě - usnesení odvolacího soudu, jímž bylo potvrzeno usnesením, kterým soud prvního stupně rozhodl o návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí, je dovolání ve smyslu § 238a odst. 1 písm. c/ o.s.ř. přípustné za podmínek uvedených v § 237 odst. 1 písm. b/ nebo c/ o.s.ř. (srov. § 238a odst. 2 o.s.ř.). Protože ustanovení § 237 odst. 1 písm. b/ o.s.ř. nelze použít (usnesení, jímž soud prvního stupně nařídil výkon rozhodnutí, nepředcházelo jeho dřívější - odvolacím soudem zrušené - rozhodnutí), je na místě zvažovat splnění předpokladů vymezených ustanovením § 237 odst. 1 písm. c/ o.s.ř., které přípustnost dovolání spojuje se závěrem dovolacího soudu, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. O takový případ jde zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud vyřešena nebyla nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem (§ 237 odst. 3 o.s.ř.).

Dovolání je ve smyslu § 237 odst. 1 písm. c/ a odst. 3 o.s.ř. přípustné, protože otázka, kdo je při nařízení výkonu rozhodnutí pasivně legitimován, byla-li exekucním titulem přiznána pohledávka proti správci konkursní podstaty a jde-li o pohledávku za podstatou, nebyla dosud dovolacím soudem vyřešena a odvolacími soudy je řešena rozdílně.

Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu sice správně určenou nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav

nesprávně aplikoval.

Z ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „ZVK“), vyplývá, že dnem prohlášení konkursu přechází oprávnění nakládat s majetkem podstaty na správce a právní úkony úpadce, týkající se tohoto majetku, jsou vůči konkursním věřitelům neúčinné (písmeno a/); řízení o výkon rozhodnutí se prohlášením konkursu nepřerušuje (písmeno c/), avšak nelze provést výkon rozhodnutí (exekuci) postihující majetek patřící do podstaty (písmeno e/). Řízení o nárocích, které se týkají majetku patřícího do podstaty nebo které mají být uspokojeny z tohoto majetku, mohou být zahájena jen na návrh správce nebo proti správci; jde-li o pohledávky, které je třeba přihlásit v konkursu (§ 20 odst. 1 ZKV), může být řízení, v jímku řízení o výkon rozhodnutí, zahájeno jen za podmínek uvedených v ustanovení § 23 a 24 (§ 14 odst. 1 písm. d/ ZKV).

V projednávaném případě se oprávněná domáhá návrhem na nařízení výkonu rozhodnutí uspokojení pohledávky, která ji v soudním řízení byla přiznána vůči správce konkursní podstaty úpadce jako náhrada nákladů řízení, a jako povinnou osobu správce konkursní podstaty označuje. Jedná se o pohledávku za podstatou ve smyslu ustanovení § 31 odst. 2 ZKV, která vznikla až po prohlášení konkursu a došlo k ní z potřeby konkursního řízení. Podle § 31 odst. 1 ZKV nároky na vyloučení věci z podstaty (§ 19 odst. 2), pohledávky za podstatou (§ 31 odst. 2), nároky na oddělené uspokojení (§ 28) a pracovní nároky (§ 31 odst. 3), lze uspokojit kdykoli v průběhu konkursního řízení. Jiné nároky lze uspokojit jen podle pravomocného rozvrhového usnesení. Z citovaného ustanovení vyplývá, že pohledávky za podstatou se nepřihlašují a uplatňují se kdykoli v průběhu konkursního řízení vůči správci podstaty. Pokud však správce konkursní podstaty tyto pohledávky dobrovolně neuhradí a jde-li o pohledávku pravomocně přiznanou, pro kterou oprávněnému svědčí exekuční titul, lze pro takovou pohledávku navrhnout nařízení výkonu rozhodnutí. I pro tento případ ale platí ustanovení § 14 odst. 1 písm. e/ ZKV.

Zbývá vyřešit otázku, kdo je v řízení o výkon rozhodnutí pro pohledávku za podstatou, která je pravomocně přiznána vůči správci konkursní podstaty, pasivně legitimován. Podstatné je, že jde o pohledávku za podstatou a že výkonem rozhodnutí má být postižen úpadcův majetek patřící do konkursní podstaty. Podle ustálené soudní judikatury jsou účastníky vykonávacího řízení jak v případě, kdy řízení o výkon rozhodnutí bylo zahájeno před prohlášením konkursu na úpadce (osobu povinnou k uspokojení pohledávky), tak v případě, kdy je návrh na nařízení výkonu rozhodnutí podáván po prohlášení konkursu na úpadce, na straně oprávněné věřitel a na straně povinné úpadce (srov. stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 6. 1998, sp. zn. Cpjn 19/98 uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 52, ročník 1998, a usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 5. 2000, sp. zn. 20 Cdo 1105/2000, uveřejněné v časopise Soudní judikatura 11/2000 pod č. 125). Závěry citovaného stanoviska a rozhodnutí Nejvyššího soudu jsou pak použitelné i v projednávaném případě. Přestože exekuční tituly jako povinnou označují správce konkursní podstaty úpadce, jehož majetek patřící do konkursní podstaty má být postižen, je v řízení pasivně legitimován úpadce. Pro tento závěr svědčí především to, že je vykonávána pohledávka za podstatou a exekuce tedy postihuje majetek patřící do konkursní podstaty. Vlastníkem majetku patřícího do konkursní podstaty je i po prohlášení konkursu úpadce a nikoli správce konkursní podstaty; úpadce pouze nemůže s tímto majetkem nakládat, dispoziční práva za něho vykonává správce konkursní podstaty (§ 14 odst. 1 písm. a/ ZKV). Z tohoto důvodu také v nalézacím řízení, v jehož rámci bylo vydáno podkladové rozhodnutí, vystupoval správce konkursní podstaty. Pohledávka však může být uspokojena jedine z majetku podstaty, nikoliv z majetku správce konkursní podstaty.

Byla-li tedy exekučním titulem přiznána pohledávka proti správci konkursní podstaty a jde-li o pohledávku za podstatou, je při nařízení výkonu rozhodnutí podle tohoto exekučního titulu pasivně legitimován úpadce.

Odvolací soud, který dovodil opak shora uvedeného, otázku pasivní legitimace povinné posoudil nesprávně. Nejvyšší soud proto - bez jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o.s.ř.) - zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, část věty za středníkem, odst. 3, věta druhá, o.s.ř.).

Další články:

- [Restituce](#)
- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)